

Sygn. akt I C 1214/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Rafał Wagner

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Stefanou

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2021 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **M. S.**

przeciwko **(...) Związkowi (...) z siedzibą w W.**

o **ochronę dóbr osobistych**

I. oddała powództwo;

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.

Sygn. akt I C 1214/20

UZASADNIENIE

Pozwem z 22 maja 2020 r. powód M. S. wniósł o:

1. nakazanie pozwanemu (...) Związkowi (...) opublikowania na własny koszt na oficjalnej stronie (...) Związku (...) oświadczenia zawierającego publiczne przeprosiny o następującej treści:

„ (...) Związek (...) serdecznie przeprasza Pana M. S. za naruszenie Jego dóbr osobistych poprzez niepowołanie go do składu reprezentacji Polski Mężczyzn na Mistrzostwa Świata Seniorów w (...) rozgrywanych od 25 sierpnia do 1 września 2019 r. w T. (dalej również: „Mistrzostwa Świata w T.”), przyjmując za podstawę swojej decyzji nieuzasadnione nieudzielenie Mu rekomendacji trenera kadry narodowej do udziału w Mistrzostwach Świata w T..

Pan M. S. jest najwyżej sklasyfikowanym polskim zawodnikiem w światowym rankingu (...) prowadzonym przez (...) Federację (...), a Jego obecna, wysoka forma sportowa uzasadniała uczestnictwo w najważniejszych zawodach mistrzowskich sezonu. Pan M. S. jako jedyny zawodnik spełnił wszystkie wymagane do startu w zawodach mistrzowskich, ustalone przez (...) Związek (...), kryteria wynikowe, a ponadto był jedynym zawodnikiem kadry narodowej, który mógł zostać powołany na Mistrzostwa Świata w T. w swojej kategorii wagowej (+100 kg).

Powyższe okoliczności stawiały Pana M. S. na obiektywnie najlepszej pozycji kwalifikacyjnej wśród wszystkich zawodników kadry narodowej oraz nie uzasadniały nieudzielenia Mu rekomendacji trenera kadry narodowej do udziału w Mistrzostwach Świata w T., a w konsekwencji niepowołania Go do składu reprezentacji Polski Mężczyzn. Bezprawne działania (...) Związku (...) naruszyły dobra osobiste Pana M. S. w postaci prawa do rozwoju kariery sportowej jako elementu samorealizacji, nad czym głęboko ubolewamy i jeszcze raz serdecznie przepraszamy”

zastrzegając, że oświadczenie to ma być opublikowane w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, na stronie internetowej pozwanego pod adresem (...) przez nieprzerwany okres 30 dni, licząc od dnia pierwszej publikacji, czcionką nie mniejszą niż 12 px, w miejscu usytuowanym powyżej bloku zawierającego „aktualności” i być

widoczne bezpośrednio po otworzeniu ww. strony internetowej, a zapoznanie się z jego treścią nie powinno wymagać przewijania widoku strony internetowej;

2. nakazanie pozwanemu zawiadomienia Ministra Sportu o opisanym w pkt. 1 naruszeniu dóbr osobistych powoda oraz o sformułowanym tam oświadczeniu, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;

3. zasądzenia od pozwanego (...) Związku (...) na rzecz powoda kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 14 listopada 2019 r. do dnia zapłaty;

4. zasądzenie od pozwanego (...) Związku (...) na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się postanowienia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

(pozew – k. 3-12)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Związek (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się postanowienia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

(odpowiedź na pozew – k. 91-97)

W dalszym toku postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy – k. 243)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. S. jest zawodnikiem dyscypliny (...) występującym w kategorii wagowej powyżej 100 kg i członkiem kadry narodowej (...) Związku (...).

(wykaz szkolonych zawodników (...) Związku (...) w 2019 r. oraz w I półroczu 2020 r. – k. 16-18v.)

(...) Związek (...) jest polskim związkiem sportowym utworzonym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie w celu organizacji i prowadzenia współzawodnictwa w dyscyplinie (...). Związek, w ramach przysługujących mu kompetencji, jest odpowiedzialny za przygotowywanie reprezentacji Polski do udziału w Igrzyskach Olimpijskich, Igrzyskach Paraolimpijskich, Mistrzostwach Świata, Europy oraz innych rozgrywkach międzynarodowych.

(KRS – k. 20-21, statut PZ J. – k. 22-26v.)

Uchwałą z dnia 14 grudnia 2018 r. nr (...) Związek uchwalił minima kwalifikacyjne (...) Związku (...) do zawodów mistrzowskich w 2019 r. Zgodnie z treścią załącznika do ww. uchwały (w formie tabeli), aby zakwalifikować się do udziału w Mistrzostwach Świata w T. w 2019 r. zawodnik powinien uzyskać odpowiednie wyniki w określonych poniżej zawodach międzynarodowych:

1. Mistrzostwa Świata w 2018 r. – miejsce od 1 do 7;

2. Mistrzostwa Europy w 2018 r. – miejsce od 1 do 5;

3. (...) – kwalifikacja;

4. (...) – jednokrotnie miejsce od 1 do 3 lub dwukrotnie miejsce od 5 do 7;

5. (...) jednokrotnie miejsce od 1 do 2 lub dwukrotnie miejsce od 3 do 5;

6. (...)– dwukrotnie miejsce od 1 do 3;

7. Mistrzostwa Świata Juniorów w 2018 r. – miejsce od 1 do 3 i miejsce od 1 do 3 w(...).

Dodatkowym, nowym w porównaniu do lat ubiegłych, kryterium warunkującym start w zawodach mistrzowskich w 2019 r., oprócz osiągnięcia odpowiednich wyników sportowych, było otrzymanie rekomendacji trenera kadry narodowej. Zgodnie z treścią załącznika do uchwały Trener kadry narodowej uzyskał ponadto prawo złożenia rekomendacji zawodnika/zawodniczki, którzy nie spełnili powyższych kryteriów wynikowych. Wskazano również, że w wypadku uzyskania minimum kwalifikacyjnego do zawodów mistrzowskich w grupie seniorki i seniora przez więcej niż dwóch zawodników/zawodniczek o kolejności kwalifikacji do zawodów mistrzowskich decydować będzie wyższy ranking (...) do Igrzysk Olimpijskich 2020. Trenerem kadry narodowej był wówczas M. B..

(uchwała – k. 98, tabela „minima kwalifikacyjne PZ J. do zawodów mistrzowskich w roku 2019”– k. 99)

Uchwałą nr (...) Zarządu (...) Związku (...) z dnia 4 sierpnia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia składów reprezentacji Mężczyzn na Mistrzostwa Świata Seniorów, 25-31.08.2019 w T. powołano 5 zawodników (T. G., W. M., D. S., I. B., O. L.). W powołanym składzie nie znalazł się M. S..

(uchwała nr (...) – k. 32)

M. S. uzyskał (...) punkty i uczestniczył w 7 turniejach kwalifikacyjnych, określonych w załączniku do uchwały nr (...) oraz w 2 turniejach nieprzewidzianych w uchwale, ale których wyniki były brane pod uwagę przez (...) Związek (...). M. S. na dzień 19 sierpnia 2019 r. znajdował się na 18 miejscu w rankingu światowym w swojej kategorii (+100 kg), a w rankingu olimpijskim na miejscu 26. Był najwyżej klasyfikowanym polskim (...).

Zawodnicy powołani do składu na Mistrzostwa Świata w T. otrzymali mniej punktów, brali udział w mniejszej liczbie turniejów kwalifikacyjnych określonych uchwałą PZ (...) oraz zajmowali niższe pozycje w rankingu światowym i olimpijskim.

(ranking (...) k. 74 – płyta CD, ranking olimpijski – k. 35, ranking PZ(...)- k. 36-43)

Uchwałą nr (...) Zarządu (...) Związku (...) z dnia 4 sierpnia 2019 r. w sprawie powołania zawodników na Mistrzostwa Świata Seniorów, 25-31.08.2019 w T. na koszt własny z rekomendacji trenera powołano 3 zawodników – P. W., S. M. i E. W..

(uchwała (...) – k. 34)

Powołani zawodnicy również uzyskali mniejszą liczbę punktów niż M. S. i zajmowali niższe pozycje w rankingach światowym i olimpijskim.

(ranking (...) k. 74 – płyta CD, ranking olimpijski – k. 35, ranking PZ (...)- k. 36-43)

Uchwały nr (...) i (...) zostały podjęte przeddzień upływu terminu zgłoszenia zawodników do udziału w Mistrzostwach Świata. Odwołanie od przedmiotowej decyzji nie zostało przez M. S. złożone, z uwagi na niemożność późniejszego zgłoszenia zawodnika. Bilety lotnicze dla powołanych zawodników zostały zakupione 3 dni przed podjęciem uchwały.

(oświadczenie dot. biletów lotniczych - k.184, zeznania powoda – k. 243-245)

M. S. znalazł się w swojej kategorii wiekowej na pierwszym miejscu w rankingu sporządzonym przez (...) Związek (...) zarówno na dzień 31 sierpnia 2019 r. jak i 17 stycznia 2020 r.

(rankingi - k. 39 i 43)

9 sierpnia 2019 r. (...) Związek (...) opublikował na swojej stronie internetowej oświadczenie – uzasadnienie braku powołania M. S. na Mistrzostwa Świata. W oświadczeniu wskazano, że Zawodnik M. S. nie uzyskał rekomendacji trenera kadry narodowej seniorów Pana M. B., m.in. w związku z tym, że: w 2019 r. nie brał udziału w akcjach szkoleniowych krajowych; w 2019 r. widoczny był spadek formy sportowej, a to wobec faktu, że M. S. startował w 6 turniejach zaliczanych do kwalifikacji olimpijskich, w których uzyskał 5 miejsce w (...) w W., 7 miejsce w Igrzyskach (...) w M., 7 miejsce w (...) w Z. – wygrywając łącznie 5 walk; w bardzo istotnych campach międzynarodowych nie wywiązał się z postawionych zadań szkoleniowych; w 2019 roku w ogóle nie startował w turniejach krajowych. Jako powód braku rekomendacji wskazano również spadek formy sportowej, przede wszystkim sposób przegrywania walk, który nie pasuje do zawodnika pretendującego do walki o medale w zawodach mistrzowskich. W treści oświadczenia wskazano również, że „M. S. w dotychczasowej karierze nie zdobył medalu w Mistrzostwach Europy, Mistrzostwach Świata indywidualnie. Mimo to przez ostatnie lata był dość szczególnie traktowany przy realizacji zindywidualizowanych programów szkoleniowych (nawet specjalna grupa treningowa w 2018). (...) Związek (...) liczył na osiągnięcie znacznie lepszych wyników sportowych, nie kończących się jedynie na zdobyciu kwalifikacji do imprezy mistrzowskiej, a na zdobyciu medalu. Obecna forma sportowa zawodnika daje małe szanse na uzyskanie dobrego wyniku w Mistrzostwach Świata w T..”

(oświadczenie – k. 33)

Pomiędzy trenerem M. B. a M. S. dochodziło do konfliktów, głównie na zgrupowaniach, a na tych, w których zawodnik nie brał udziału padały nieprzychylnie komentarze dot. M. S. ze strony trenera.

(zeznania K. P. – k. 234v.-235, P. K. – k. 233-234v., W. S. – k. 237-238v., zeznania powoda – k. 243-245)

M. S. już w 2018 r. miał ustalony indywidualny plan szkolenia i treningu. Jako zawodnik wagi +100 kg nie miał na zgrupowaniach odpowiedniego przeciwnika, sparingi odbywały się w ramach indywidualnego szkolenia, z udziałem specjalne w tym celu zapraszanych zawodników.

(zeznania powoda – k. 243-245, zeznania świadka W. S. – k. 237-238v., Z. P. – k. 236-237, W. B. – k. 235v.-236, korespondencja mailowa – k. 111-113)

Podczas (...) w Z. w 2019 r. powód zajął 7 miejsce, przegrywając niespodziewanie z G. G. Z.. W walce doznał złamania dwóch żeber. Podczas ostatniego przed Mistrzostwami Świata campu zagranicznego w S. M. S. pojawiał się na treningach co drugi dzień i nie brał udziału w treningach na macie ze względu na świeżo nabyty uraz, jednak o konkretnych powodach braku uczestnictwa w treningach trener kadry nie został poinformowany.

(zeznania powoda – k. 243-245, zeznania świadka W. S. – k. 237-238)

M. S. zdobył ostatecznie kwalifikację olimpijską na turnieju (...) i wystąpił na Igrzyskach Olimpijskich w T. 2020, w których skończył swój występ na pierwszej walce. (okoliczność bezsporna)

M. S. odmawiał współpracy z psychologiem kadry narodowej, ale korzystał z opieki psychologicznej udzielanej mu w jego rodzinnym mieście, przez D. N..

(korespondencja mailowa – k. 113, zeznania W. S. – k. 238)

M. S. nie wypełniał internetowych arkuszy obserwacji, lecz nie był informowany, że ich wypełnianie jest warunkiem uzyskania rekomendacji trenera.

(zeznania świadka W. S. – k. 237-238v., zeznania powoda – k. 243-245)

Pismem z 25 października 2019 r. M. S. wezwał (...) Związek (...) do usunięcia skutków naruszeń dóbr osobistych oraz zaniechania dalszych naruszeń poprzez opublikowanie oświadczenia zawierającego przeprosiny oraz do zapłaty

na jego rzecz kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a także do niezwłocznego poinformowania Ministra Sportu i Turystyki o dokonanych naruszeniach oraz sposobie w jakim do tego naruszenia doszło.

(wezwanie – k. 69-71)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, które uznał za wiarygodne, a ich prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu. Ponadto za podstawę ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie posłużyły również zeznania przesłuchanych w toku postępowania świadków, w szczególności w zakresie indywidualnego systemu treningowego powoda jako zawodnika wagi ciężkiej, wpływu braku powołania na mistrzostwa na sytuację powoda. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków w zakresie w jakim opisywali oni trudne relacje między zawodnikiem M. S. a trenerem kadry narodowej M. B., a także relacje w samym związku po wprowadzeniu nowego kryterium powoływania zawodników na turnieje mistrzowskie, jakim była rekomendacja udzielana przez trenera kadry narodowej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawę prawną żądania powoda stanowią przepisy kodeksu cywilnego regulujące problematykę ochrony dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie zaś do dyspozycji przepisu art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Z art. 24 § 1 k.c. wynika, że ochrona dóbr osobistych służy w każdym przypadku zagrożeniu naruszeniem bądź naruszenia dóbr osobistych. Sprawca naruszenia cudzych dóbr osobistych może zwolnić się z odpowiedzialności z tego tytułu jedynie wtedy, gdy wykaze, że jego działanie nie było bezprawne. W nauce prawa cywilnego ukształtował się stabilny katalog okoliczności uznawanych za wyłączające bezprawność zachowania naruszającego cudze dobra osobiste, do których należą:

-) działanie w ramach porządku prawnego tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa;
- a) wykonywanie prawa podmiotowego;
-) zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylenia jej skuteczności w niektórych przypadkach);
-) działanie w obronie uzasadnionego interesu. (por. J. Ciszewski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, wyd. II, 2014)

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd powinien w pierwszej kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Bezprawność należy rozumieć jako zachowanie (działanie bądź zaniechanie) sprzeczne z porządkiem prawnym lub zasadami współżycia społecznego. Dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działanie zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro, spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne. Wynika to z ogólnej reguły rozkładu ciężaru dowodu statuowanej przepisem art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Kodeks cywilny nie zawiera definicji dóbr osobistych, a te wymienione w art. 23 k.c. stanowią katalog otwarty. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 16 lipca 1993 r., I PZP 28/93 (OSNCP 1994 Nr 1, poz. 2), odpowiedź na pytanie, czy określone dobro człowieka jest jego dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 i art. 24 k.c., zależy od wielu czynników, gdyż pojęcie to należy odnosić do określonego poziomu rozwoju technologicznego i cywilizacyjnego, przyjętych w społeczeństwie zasad moralnych i prawnych, istniejącego rodzaju stosunków społecznych, gospodarczych czy nawet politycznych. W orzecznictwie i w doktrynie utrwalone jest stanowisko, iż przy kwalifikacji określonego prawa jako dobra osobistego należy posługiwać się nie tylko kryterium subiektywnym, ale również przede wszystkim obiektywnym, odwołującym się do przyjętych w społeczeństwie ocen. Konieczność obiektywizacji dobra osobistego dominuje zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie. Dla istnienia dobra osobistego i uznania, że doszło do jego naruszenia, znaczenie mają oceny społeczne, analiza z punktu widzenia rozsądnego człowieka. Nie ma natomiast znaczenia subiektywne przekonanie zainteresowanego. Dokonując oceny czy nastąpiło naruszenie danego dobra osobistego należy odnosić się do poglądów panujących w społeczeństwie, posługiwać się w tym celu abstrakcyjnym wzorcem "przeciętnego odbiorcy", a nie odwoływać się do jednostkowych odczuć i ocen osoby pokrzywdzonej. (m.in. wyrok SN z dnia 11 marca 1997 r. III CKN 33/97, OSNC 1997 z. 6-7, poz. 93, wyrok SN z dnia 16 stycznia 1976 r. II CR 692/75 OSNC 1976 z. 11 poz. 251).

W ocenie Sądu nie można uznać, iż każde pozbawienie człowieka pewnych uprawnień jest ujmowaniem jego poczucia własnej wartości, uzasadniającym zastosowanie cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych. Zależy to bowiem od tego, czy w powszechnym odczuciu stanowi ono naruszenie godności człowieka, czy też opinia publiczna nie wiąże z nim takich konsekwencji. Dla oceny w tym zakresie istotne znaczenie mają rodzaj i charakter uprawnień, których człowiek został pozbawiony, sposób działania sprawcy, a także stosunek, jaki mają inni ludzie do faktu pozbawienia danej osoby tychże uprawnień (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1989 r., I CR 143/89, LEX nr 5282).

Okoliczności faktyczne, na jakich powód buduje twierdzenie o naruszeniu jego dobra osobistego w postaci "prawa do rozwoju kariery sportowej" to brak dopuszczenia go do udziału w Mistrzostwach Świata w (...), przez co pozbawiono go możliwości udziału w najważniejszej i najwyższej punktowanej imprezie sportowej roku, a tym samym pozbawiono go również możliwości zdobycia punktów kwalifikacyjnych do Igrzysk Olimpijskich w T. w 2021 r.

Mimo, że prawo do rozwoju kariery sportowej, jako dobro osobiste nie zostało wyliczone w treści art. 23 k.c., to jednak, w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę nie można mu odmówić takiej kwalifikacji i tym samym szczególnej ochrony. Sąd podziela stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 czerwca 2016 r., (sygn. akt VI ACa 972/15, Lex 2094628), że prawo do rozwoju kariery sportowej stanowi dobro osobiste i jest ono elementem samorealizacji. Ponadto wypada uzupełnić tę definicję o elementy poczucia własnej wartości jako sportowca i renomy wśród członków środowiska sportowego i kibiców. (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, II C 181/18)

W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy, w tym fakt, że w dniu podejmowania przez (...) Związek (...) uchwały powołującej zawodników na Mistrzostwa Świata w T. powód pozostawał jednym z kluczowych zawodników kadry oraz posiadał jako jeden z nielicznych odpowiednią ilość punktów, by uzyskać kwalifikację olimpijską, co niewątpliwie plasowało go wśród pewnych kandydatów do udziału w Mistrzostwach Świata, a decyzją Związku powołany na te zawody nie został, mogło naruszyć, biorąc pod uwagę sposób podjęcia decyzji i jej zakomunikowania, jego dobro osobiste w postaci prawa do rozwoju kariery zawodowej. Z całą pewnością decyzja Związku poruszyła całe środowisko (...) w Polsce, co przy początkowym braku uzasadnienia stawiało powoda jako sportowca w trudnej pozycji, wywołując wiele kontrowersji zarówno w mediach jak i całym środowisku sportowym. Nie ulega wątpliwości, że podjęcie takiej decyzji, ostatniego dnia zgłaszania zawodników na Mistrzostwa, uniemożliwiło powodowi odwołanie się od ww. decyzji i rozpoznanie tegoż odwołania na podstawie wewnętrznych regulacji związkowych.

Reasumując, zdaniem Sądu podjęcie decyzji w ostatniej chwili o niepowołaniu powoda na Mistrzostwa Świata przy jednoczesnym spełnieniu przez niego kryteriów wynikowych, co jeszcze w ubiegłych latach było wystarczającą

przesłanką powołania na ww. mistrzostwa, niepowiadomienie go o decyzji przez związek, pozbawienie możliwości odwołania, mogło naruszać dobra osobiste powoda, nie tylko w zakresie jego prawa do rozwoju sportowego (co biorąc pod uwagę rangę zawodów, możliwości punktowe jakie dawałby w nich start jest niewątpliwe), ale również w zakresie jego wizerunku jako sportowca. W ocenie Sądu jednak przeciwko udzieleniu powodowi ochrony prawnej przemawia brak bezprawności działania pozwanego Związku.

Co zostało już podniesione w pierwszej części niniejszych rozważań prawnych, do okoliczności uznawanych za wyłączające bezprawność zachowania naruszającego cudze dobra osobiste należą: działanie w ramach porządku prawnego tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego (ale z zastrzeżeniem uchylecia jej skuteczności w niektórych przypadkach) i działanie w obronie uzasadnionego interesu.

W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu okolicznością wyłączającą bezprawność naruszenia jest działanie w ramach porządku prawnego.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie polski związek sportowy ma wyłączne prawo do:

- 1) organizowania i prowadzenia współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski oraz o Puchar Polski w danym sporcie;
- 2) ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez związek, z wyjątkiem reguł dyscyplinarnych dotyczących dopingu w sporcie;
- 3) powołania kadry narodowej oraz przygotowania jej do igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich, igrzysk śluchych, mistrzostw świata lub mistrzostw Europy;
- 4) reprezentowania tego sportu w międzynarodowych organizacjach sportowych.

Przepis powyższy oznacza, że pozwany związek sportowy posiada ustawowe prawo wyłączności, dające swobodę w zakresie powołania kadry narodowej (...) do mistrzostw świata. Swoboda ta opiera się na rzeczywistej autonomii w tym zakresie po stronie związku sportowego. Związek posiada również autonomię w prowadzeniu przygotowań kadry narodowej (...) tak do startu w mistrzostwach świata, jak w i igrzyskach olimpijskich. Ani ustawa o sporcie ani Statut pozwanego Związku nie regulują kwestii tego, w jaki sposób pozwany ma prowadzić proces powoływania reprezentantów Polski na mistrzostwa świata. Oznacza to, że ustalenie kryteriów kwalifikujących konkretnych zawodników do reprezentacji Polski na mistrzostwach świata stanowi autonomiczną kompetencję pozwanego. Z uwagi na tę autonomię, pozwany miał prawo wprowadzenia nowego kryterium, jakim była konieczność uzyskania przez danego zawodnika – obok warunku wynikowego – uznaniowej rekomendacji trenera kadry narodowej. Ponadto żadne przepisy prawa ani statut pozwanego związku nie wprowadzają konieczności wskazywania kryteriów, na podstawie których trener kadry narodowej miałby podejmować decyzje o udzielaniu rekomendacji.

Odnosząc się do zarzutu powoda dot. subiektywnego i ocennego charakteru rekomendacji trenera kadry narodowej, wskazać należy, że jako akt uznaniowy, rekomendacja z natury rzeczy jest subiektywna.

Powód w jednym z pism procesowych wskazał, że celem niniejszego postępowania nie jest dokonanie przez tut. Sąd oceny dopuszczalności/ zasadności kryterium uznaniowego w postaci rekomendacji trenera kadry narodowej jako dozwolonego przepisami prawa kryterium powoływania reprezentacji Polski do mistrzostw świata, lecz stwierdzenie, że wykonując swoje ustawowe kompetencje do ustalania zasad kwalifikacji na zawody mistrzowskie, pozwany dopuścił się nadużycia swoich kompetencji i sformułował ww. zasady kwalifikacji w sposób sprzeczny z zasadami współuczestnictwa sportowego. W ocenie Sądu jednak, stwierdzenia takiego na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadzić nie można. Zdaniem Sądu pozwany ani podejmując uchwałę wprowadzającą nowe kryterium warunkujące udział w zawodach mistrzowskich ani nieudzielenie przez trenera kadry narodowej rekomendacji powodowi nie stanowiło rażącego przekroczenia kompetencji, sprzecznego z zasadami

współuczestnictwa w sporcie. Uelastycznienie kryteriów może zarówno zwiększać jak i zmniejszać motywację zawodników, sprzyjać lub hamować rozwój zawodników i wpływać pozytywnie bądź negatywnie na osiągnięte przez nich wyniki sportowe.

Źródła sporu pomiędzy stronami upatrywać należy nie w samym dodaniu dodatkowego kryterium kwalifikacyjnego – rekomendacji trenera, czy nawet w samym niepowołaniu na mistrzostwa świata, ale w braku prawidłowej komunikacji pomiędzy powodem a trenerem kardy i związkiem. Niejasne określenie oczekiwań w stosunku do powoda, brak przepływu informacji o stanie zdrowia powoda, realizowanych jednostkach treningowych, wreszcie brak rozmowy na temat przyczyn braku powołania, przy zaognionych od lat relacjach spowodowały poczucie krzywdy po stronie powoda.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jasno wskazuje, że relacje między powodem a trenerem kadry narodowej nie układały się poprawnie od samego początku współpracy. Świadczą o tym zeznania licznych przesłuchanych w toku postępowania świadków oraz zeznania samego powoda. Biorąc pod uwagę napięte relacje pomiędzy powodem, a de facto odpowiedzialnym za jego niepowołanie na mistrzostwa trenerem mogło pojawić się uzasadnione podejrzenie, że podstawy decyzji trenera były subiektywne, związane z osobistymi, pozasportowymi pobudkami.

Co prawda, jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, powód kryterium wynikowe osiągnął już na początku tzw. okresu rozliczeniowego, bo w 2018 r. Później, jak zaobserwował trener, nastąpiło pogorszenie formy – powód brał udział w mniejszej liczbie zawodów sportowych i osiągał słabsze wyniki. Dodatkowo trener kadry – nie miał wglądu do programu treningowego powoda, co wynikało z realizowania przez niego programu indywidualnego (a nie programu szkoleniowego (...) Związku (...)). Pozwany w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew, argumentując brak rekomendacji trenera kadry narodowej wskazał, że powód nie wypełniał regularnie internetowych arkuszy obserwacji, co istotnie utrudniało monitorowanie podejmowanego treningu i utwierdzało trenera kadry co do niewystarczających przygotowań po stronie powoda do udziału w mistrzostwach świata. Ponadto pozwany wskazał, że powód odmawiał również współpracy z psychologiem kadry narodowej, wbrew wytycznym trenera kadry, które to poczynione zostały w związku z negatywną oceną trenera wpływu powoda na pozostałych zawodników kadry narodowej.

W ocenie Sądu wszystkie te okoliczności powodowały, że trener kadry nie miał pełnego obrazu w jakiej formie znajduje się zawodnik. Widział natomiast, że wyniki w 2019 r. są gorsze niż te z 2018 r. i m.in. na tej podstawie mógł podjąć decyzję o nieudzieleniu rekomendacji, skoncentrowaniu się na późniejszym turnieju kwalifikacyjnym na igrzyska olimpijskie. Biorąc pod uwagę wiek i kategorię powoda, które powodują, że jest on bardziej narażony na kontuzje, decyzja o opuszczeniu ważnego turnieju może zwiększać szanse na sukces w najważniejszej imprezie, która miała odbyć się w 2020 r. Dodatkowo podkreślić należy, że negatywna ocena stopnia przygotowań członka kadry narodowej przez trenera nie jest działaniem nakierowanym na naruszenie czyjegokolwiek dobra osobistego, lecz istotą działania trenera sportowego, odpowiedzialnego za dobór odpowiednich reprezentantów kraju w danej dyscyplinie.

Powód przywoływał argument jakoby powołanie na mistrzostwa zawodników o znacznie słabszej pozycji rankingowej i w jednocześnie gorszej formie stanowiło bezprawne działanie pozwanego mające na celu naruszenie dóbr osobistych powoda. W ocenie Sądu jednak, słuszność należy w tym względzie przyznać pozwanemu, że powołanie na mistrzostwa świata osoby o wyższej pozycji rankingowej nie musi się jednak wiązać z realizacją długofalowych celów medalowych reprezentacji Polski seniorów w kontekście przygotowań do igrzysk olimpijskich, jak również nie musi się wiązać z sukcesem medalowym w zawodach rangi mistrzowskiej. Trener kadry narodowej jest odpowiedzialny wobec zarządu PZ(...) oraz opinii publicznej za uzyskany przez kadrę wynik. Związek sportowy jest ponadto zobligowany do realizowania strategii długoterminowej, mając na względzie interes dyscypliny w perspektywie przyszłych wydarzeń sportowych. W ocenie Sądu, dobierając skład na mistrzostwa zarówno trener jak i związek sportowy brać powinni – i z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że brali – pod uwagę nie tyle pozycję rankingową, co rzeczywiste aktualne możliwości zawodników, w jakiej formie się znajdują tuż przed zawodami, a także czy można ich uznać za zawodników perspektywicznych, nie tyle w odniesieniu do najbliższych zawodów, ale również w dalszej przyszłości.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że z uwagi na uprzednio opisany problem w komunikacji, utrudniony przepływ informacji pomiędzy zawodnikiem a Związkiem, mogło dojść do przekonania zarówno trenera (abstrahując od osobistych pobudek) jak i samego zarządu, że forma sportowa powoda nie uzasadnia jego startu akurat w tych zawodach jakimi były mistrzostwa świata.

Kończąc rozważania, wskazać należy, że mimo iż powodowi przysługiwało uprawnienie do wystąpienia z niniejszym powództwem, uzasadnione przeświadczeniem naruszenia jego dóbr osobistych, to w okolicznościach sprawy Sąd nie znalazł podstaw do udzielenia ochrony powodowi. W ocenie Sądu kontrola działań związków sportowych musi uwzględniać przepisy ustawy o sporcie, w tym w szczególności art. 13, przyznający tymże związkom szerokie kompetencje w zakresie ustalania wymagań i kryteriów dopuszczających zawodników poszczególnych dyscyplin do zawodów mistrzowskich. Przekroczenie tych uprawnień musi być rażące i tylko w wyjątkowych sytuacjach możliwa jest ingerencja sądu powszechnego. W ocenie Sądu, co zostało szeroko uzasadnione, pozwany związek swoich kompetencji nie przekroczył w sposób uzasadniający uwzględnienie powództwa o ochronę dóbr osobistych. Nie można bowiem doprowadzić do sytuacji, w której związki sportowe – mimo ustawowego uprawnienia do podejmowania tego typu decyzji, będą każdorazowo narażone na konieczność toczenia sporów prawnych. Swoboda działania związków sportowych nie bez powodu została prawnie ukształtowana w ten sposób. Podejmując działania (nie zawsze powszechnie czy to przez samych zawodników, czy też opinię społeczną, kibiców aprobowane) winny mieć na względzie całokształt okoliczności, predyspozycje zawodników, zapewnienie realizowania swoich statutowych celów, w tym prowadzenie współzawodnictwa sportowego.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd doszedł do przekonania, iż w niniejszej sprawie zachodzi szczególny wypadek w rozumieniu tego przepisu, umożliwiający odstąpienie od obciążania kosztami procesu stronę przegrywającą. Nie ulega wątpliwości, iż w chwili występowania z roszczeniem powód miał silne subiektywne przeświadczenie naruszenia jego dóbr osobistych zwiększone niepewnością co do możliwości zakwalifikowania się na Igrzyska Olimpijskie w T.. (pkt II wyroku)

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji.